

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou ve věci

žalobce: X
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Janem Mikulášem, Ph.D.
sídlem Mikuláš a partneři, advokátní kancelář s.r.o.,
Opletalova 1525/39, Praha 1

proti

žalovanému: Magistrát města Ústí nad Labem
sídlem Velká Hradební 8, Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského obvodu Ústí nad Labem – město, Komise pro projednávání přestupků (dále jen „přestupková komise“) ze dne 6. 8. 2021, č. j. X. Uvedeným rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že dne 11. 6. 2020 v době kolem 16:02 hodin

v Ústí nad Labem, v ulici X, před domem č. p. X úmyslně hrubě urazil na cti X slovy „zmrď jsi a zmrď zůstaneš“. Za uvedený přestupek byl žalobci uložen správní trest napomenutí a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Žalobce nesouhlasil se závěrem správních orgánů, že se nejednalo o bagatelní jednání, které nedosahuje minimální míry společenské škodlivosti. Namítal, že správní orgány ignorovaly morální rovinu případu. Škodlivost jeho činu měly posuzovat v kontextu dění mezi žalobcem, jeho nyní již bývalou manželkou a jejím partnerem X. Správní orgány nepřihlédly k tomu, že X v době, kdy byl žalobce stále manželem paní X, žil v domě, který byl společným jměním manželů, které nebylo vypořádáno, a tímto jednáním bylo dotčeno právo žalobce na rodinný život. Ze strany žalobce tudíž nelze za dané situace očekávat vlídné a slušné chování vůči X. Tato skutečnost je podle žalobce způsobilejší dotknout se cti žalobce než žalobcem použitý vulgární výraz, který nelze pravdivostně ověřit. Žalobce nesouhlasil s tím, že žalovaný neposuzoval jeho manželský vztah s odůvodněním, ovšem obsáhle se zabýval vztahem rodič a dítě a vyjadřoval se k právům dítěte v rámci posuzování společenské škodlivosti, ačkoli přítomnost dětí nebyla u skutku prokázána. Rozhodnutí je nekonzistentní, pokud žalovaný na jedné straně konstatoval, že při posuzování, zda je výrok urážkou na cti či nikoliv, nezáleží na tom, zda byl pronesen na veřejnosti nebo v soukromí, ale na druhé straně uvedl, že je pochopitelné, že se poškozený cítí být uražen na cti, když hanlivý výrok na jeho adresu byl pronesen v přítomnosti partnerky a dětí. Žalobce se bránil tím, že reakce vulgárním výrazem nebyla přehnaná a neočekávaná. Pokud X „spí“ s něčí manželkou, musí být schopen nést určitou míru nechvalné kritiky, která by v jiném kontextu mohla být urážlivá. Žalobce popíral, že se jednalo o promyšlený čin s úmyslem poškozeného urazit či zesměšnit, ale spontánní až nekontrolovanou reakci na danou situaci. Žalovaný se nevypořádal s tím, že žalobce v odvolání poukázal na to, že odpovědnost za přestupky má být subsidiární. Vzhledem k bagatelnosti případu, který vyplývá z okolností mezilidských vztahů mezi X, žalobcem a paní X, by žalobce neměl být uznán vinným z přestupku a trestán za něj. Na podporu toho, že kontext vzájemných vztahů co do přiměřenosti přípustných výroků je podstatný, odkázal žalobce na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) sp. zn. 2 As 60/2006. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a žalobci přiznal náhradu nákladů řízení.
3. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že jakkoli lze pochopit rodinnou situaci žalobce, je na něm, jak si svůj další život uspořádá, přičemž není předmětem řízení o přestupku zjišťovat a dokazovat, kdo z manželů přispěl k rozvratu vztahu. Přestupková komise posuzovala jednání žalobce, který se podle provedeného dokazování dopustil přestupku, přičemž zohlednila všechny skutečnosti, které měly přímý a významný vztah k projednávanému chování žalobce. Ve zbytku žalovaný odkázal na závěry v napadeném rozhodnutí. Žalovaný se neztotožnil s náhledem žalobce na posouzení závažnosti žalobcova jednání na adresu x, které v podstatě nerozporoval. Je zjevné, že žalobce v tomto směru není nezaujatým. Slovo „zmrď“, které opakovaně žalobce vůči poškozenému užil, je třeba hodnotit jako urážlivé a vulgární slovo, které nemůže být považováno za kritiku jiného chování, byť by k tomu byl žalobce vyprovokován. Žalovaný z uvedených důvodů navrhoval zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) v rozsahu a mezích uplatněných žalobních

bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

5. Z předloženého spisového materiálu soud ověřil, že přestupek, který byl policií přestupkové komisi oznámen dne 4. 1. 2021 a z něhož byl žalobce obviněn, byl projednán při ústním jednání konaném dne 27. 7. 2021. V písemném souhlasu, který dal x k projednání přestupku, potvrdil, že žalobce mu před partnerkou x řekl „zmrď jsi a zmrď zůstaneš“. Takového jednání se žalobce dopouští v soukromí i na veřejných místech opakovaně, a to i před dalšími osobami, často i nezletilými dětmi. V rámci ústního jednání přestupková komise vedla žalobce k usmíření s poškozeným X, protože žalobce s tímto postupem nesouhlasil, pokračovala v projednání přestupku. Žalobce se jako obviněný k věci nevyjádřil. X vypověděl, že přestupkové jednání žalobce pokračuje, často jej označuje nadávkami, a to před X a dalšími osobami, a to i nezletilými dětmi. Potvrdil, že žalobce mu dne 1. 6. 2020 nadával „zmrď jsi a zmrď zůstaneš“, čemuž byla přítomna i jeho přítelkyně X. Popsal, že seděl ve svém osobním automobilu, a to na veřejné komunikaci před domem č. X v ulici X, když žalobce přistoupil k jeho vozidlu a nadával mu. Vedle něj seděla jako spolujezdec X. Bylo to v době, kdy je uvedená ulice frekventovaná. X vyjádřil domněnku, že nezletilé děti seděly ve služebním vozidle žalobce několik metrů od místa a mohly nadávky slyšet. Dále uvedl, že žalobce opakovaně žádal, aby se žalobce choval slušně a zanechal hrubého jednání, a dodal, že takové jednání žalobce trvá více než rok a žalobce v něm pokračuje, včetně fyzického napadání, např. zavírání do dveří. Chování žalobce označil za psychický náročné a poškozující jeho i X a děti X. X incident potvrdila s tím, že je to velice fyzicky náročné, urážky opakovaně slyšela, slyšely je i jejich děti.
6. Rozhodnutím ze dne 6. 8. 2021 uznala přestupková komise žalobce z uvedeného přestupku vinným a uložila mu napomenutí a povinnost nahradit náklady správního řízení 1 000 Kč. Skutek měla posudková komise dostatečně prokázaný výpovědí X jako osoby postižené spácháním přestupku, a dále vyjádřením X, a též písemným vyjádřením žalobce. S odkazem na § 7 zákona o některých přestupcích konstatovala, že se nejednalo o bagatelní jednání, které nedosahuje minimální míry společenské škodlivosti, jak se žalobce snažil vylicít v písemném vyjádření. Slovo „zmrď“ je silně expresivní nadávkou, která se používá pro jakkoliv negativně vnímaného jedince, nejedná se jen o společensky nevhodnou invektivu. Žalobce si byl vědom toho, že svým jednáním narušuje občanské soužití, neboť na veřejné komunikaci napadl vulgárními slovy postiženého X, nepopřel, že by nadávky nevyslovil. Jednání omlouval tím, že v rozpoložení, které panovalo, šlo o jednání, které by normálního člověka nerozhodilo. Na základě toho přestupková komise dovodila, že šlo o úmysl přímý. Při odůvodnění uloženého správního trestu zohlednila, že se žalobce jiného přestupku nedopustil, ale přitížilo mu, že se skutek stal na místě veřejně přístupném, kde se mohli nacházet lidé, a mimo osobu postiženou se na místě nacházela bývalá manželka žalobce X a v blízkosti v autě se nacházely děti, které nadávky mohly zaslechnout. Dále přestupková komise přihlédla k tomu, že mezi žalobcem, jeho bývalou manželkou a X panují až vyhrocené situace, jednání žalobce přestupková komise proto označila jako zkratkovitě.
7. V napadeném rozhodnutí se žalovaný se závěry přestupkové komise ztotožnil. Konstatoval, že není kompetentní, aby posoudil rodinnou situaci a příčiny rozvodu manželství. Okolnosti bezprostředně předcházející jednání žalovaného podle výpovědi svědkyně X i poškozeného X nasvědčují tomu, že urážlivému výroku bezprostředně nepředcházela slovní rozepře, nejednalo se o vyhrocenou situaci vzájemné interakce, aby

bylo možné výrok pronesený žalobcem hodnotit jako v afektu nebo pod vlivem emocí. Jednalo se o promyšlený čin s úmyslem poškozeného urazit či zesměšnit. Použitý výraz je považován za výrok hanlivý, urážlivý a zcela nad rámec pravidel slušného chování. Podle žalovaného nebylo pro posouzení podstatné, zda byl výrok pronesen na veřejnosti nebo v soukromí, podmínkou naplnění skutkové podstaty je skutečnost, že bylo jinému ublíženo na cti. Jednání žalobce překročilo pravidla slušnosti, v rámci nichž by měly být řešeny konflikty v mezilidských vztazích. Také podle žalovaného byla materiální stránka přestupku naplněna.

8. Předmětem přezkumu soudu je rozhodnutí přestupkové komise ve spojení s rozhodnutím žalovaného, se kterým tvoří jeden celek, jímž byl žalobce shledán vinným z přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích, kterého se měl žalobce dopustit tím, že úmyslně hrubě urazil na cti X slovy „zmrď jsi a zmrď zůstaneš“.
9. Podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jinému ublíží na cti tím, že ho zesměšní nebo ho jiným způsobem hrubě urazí. V souzené věci šlo o přestupek ublížení na cti ve formě hrubé urážky jiného. V obecné rovině považuje soud za vhodné připomenout, že k naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku je třeba, aby šlo o urážku hrubou, kterou nelze vnímat jen jako nějakou společensky nevhodnou invektivu či přípustnou kritiku nebo hodnotící soud; výrok natolik urážlivý a hanlivý, že si toho musí být jeho původce v dané situaci a v dané skupině obyvatel vědom, takový, který je svou podstatou dehonestující a hrubě urážlivý z objektivního hlediska. Z hlediska naplnění skutkové podstaty přestupku není rozhodující, kdy a kde k urážce dojde, zda na veřejnosti či v soukromí, pojmovým znakem přestupku není pronesení hanlivého výroku před větším množstvím lidí. Počet osob, jež výrok slyšely, tak určuje pouze závažnost přestupku, plynoucí z míry ublížení na cti (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2007, č. j. 2 As 60/2006-53; rozsudky NSS dostupné na www.nssoud.cz).
10. Podstata žalobních námitek směřuje vůči posouzení žalobcova jednání vůči x jako společensky škodlivého protiprávního činu, které naplňuje též materiální stránku přestupku ve smyslu § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Žalobce totiž nesporně, že uvedeného dne na daném místě vůči x shora uvedený výrok vynesl, pouze své jednání s ohledem na popisovou rodinou situaci omlouvá a má za to, že stupně společenské škodlivosti tento výrok nedosáhl.
11. Soud především uvádí, že napadené rozhodnutí není nekonzistentní. S ohledem na shora uvedené obecné závěry týkající se přestupku urážky na cti žalovaný správně, pokud jde o naplnění znaků skutkové podstaty přestupku, uvedl, že hlavní podmínkou je skutečnost, že bylo jinému (v projednávané věci X) ublíženo na cti, a není rozhodné, zda byl výrok pronesen na veřejnosti nebo v soukromí, před postiženou osobou nebo před kýmkoli jiným. Pokud žalovaný hodnotil, že v projednávaném konkrétním případě byl urážlivý výrok vůči X žalobcem pronesen v přítomnosti partnerky X, tehdy ještě manželky žalobce, a dětí, stalo se tak v rámci hodnocení intenzity ublížení na cti, kterou poškozený X mohl

v přítomnosti těchto dalších osob pociťovat a v rámci hodnocení škodlivosti tohoto jednání.

12. Žalovaný nepochybil, pokud se odmítl blíže zabývat možnými příčinami rozvratu manželství žalobce s X, jejich majetkovými poměry a skutečnostmi, které se vztahovaly k vypořádání společného jmění manželů X. Ani tyto okolnosti nemohou zmírnit posouzení slov „zmrđ jsi a zmrđ zůstaneš“ vyslovených na adresu X jako hrubě vulgární a urážející nadávky, která je svým významem a intenzitou, jak z objektivního hlediska, tak z pohledu žalobce, dehonestující a hrubě urážlivá. A jako urážku na cti ji nepochybně pociťoval i X, jak vyplývá z jeho výpovědi i výpovědi X, která jednání žalobce (dle výpovědi nikoli ojedinelé) označila za velmi psychicky náročné.
13. Věnoval-li se žalovaný v odůvodnění rozhodnutí vztahu rodič a dítě a hodnotil s ohledem na práva dětí společenskou škodlivost žalobcova jednání, opět nelze tomuto postoji ničeho vytknout. Skutečnost, že nezletilé děti manželů X byly žalobcovu protiprávnímu jednání vůči X přítomny, svědčí výpovědi X i X, kteří shodně uvedli, že dvě nezletilé děti manželů X seděly ve vozidle žalobce, z něhož žalobce vystoupil několik metrů směrem k vozidlu, v němž seděl X s X, přičemž dveře žalobcova vozidla zůstaly otevřené. Není tedy pravdou, že by nebyla přítomnost dětí incidentu prokázána. Hodnocení žalovaného lze nepochybně vnímat současně jako apel na chování rodiče v přítomnosti svých dětí, které je jako příklady v rámci rodiny nejvíce formují.
14. Ve shodě se správními orgány hodnotí soud citovaný výrok jako hrubou urážku, nikoli přípustnou kritiku či hodnotící soud, který by si mohl žalobce vůči X beztrestně dovolit již jen proto, že v té době byl X partnerem nyní již bývalé manželky žalobce a žil s ní společně v domě manželů X. Šlo nepochybně o vulgaritu (obdobně jako v případě řešeném rozsudkem NSS ze dne 22. 7. 2005, č. j. 4 As 33/2004-67), kde se o pravdivostním základu nedá vůbec uvažovat, kdy cílem, a to ani s přihlédnutím k popsání rodinné situace, byla nepochybně urážka X, nikoli snad snaha o přiměřenou konstruktivní kritiku. Odůvodnění žalovaného, které tvoří s ohledem na zásadu jednoty řízení, jeden celek s prvostupňovým rozhodnutím, pak dává dostatečnou odpověď na obranu žalobce, že jeho jednání je pouze bagatelní a přiměřené dané situaci. Žalovaný se zabýval situací bezprostředně předcházející výroku žalobce a lze mu dát za pravdu, že v danou chvíli nešlo o slova vyslovená v afektu, pod vlivem emocí, nad nimiž by žalobce v danou chvíli nemohl mít kontrolu.
15. K žalobcovu odkazu na závěry rozsudku NSS č. j. 2 As 60/2006-53 soud uvádí, že kontext vzájemných vztahů nepochybně může být co do přiměřenosti výroků podstatný a že vyřčené výroky je na místě hodnotit v daných souvislostech konkrétního případu. Nicméně v právě projednávané věci šlo o zjevně jiné okolnosti, než které byly hodnoceny NSS v označeném případě. Žalobcův výrok „zmrđ jsi a zmrđ zůstaneš“ lze jen stěží označit za jen nikoliv hodnotově neutrální, jako tomu bylo u označení problematické studentky za primitivní ve snaze výchovně působit na jiného studenta z pozice učitele odpovědného za výchovu mládeže.
16. Soud z uvedených důvodů považuje žalobu za nedůvodnou, a proto ji zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když jak žalobce tak žalovaný s tímto postupem soudu nevyslovili ve stanovené lhůtě nesouhlas.

17. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
18. Žalovaný, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náhradu nákladů řízení nežádal, ostatně mu ani náklady nad rámec běžné činnosti správního orgánu nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 25. únor 2022.

Mgr. Lucie Trejbalová
samosoudkyně